

Sygn. II C 1346/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2013 roku

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO SSO Bogdan Wolski
Protokolant:	Olga Baran

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa

Spółdzielni (...) w W.

przeciwko

M. K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej M. K. na rzecz powódki Spółdzielni (...) w W. kwotę 182.731,74 zł (sto osiemdziesiąt dwa tysiące siedemset trzydzieści jeden złoty i siedemdziesiąt cztery grosze) z ustawowymi od dnia 21 listopada 2011 roku do dnia zapłaty,

2. zasądza od pozwanej M. K. na rzecz powódki Spółdzielni (...) w W. kwotę 14.667 zł (czternaście tysięcy sześćset sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt II C 1346/11

UZASADNIENIE

I. Stanowiska stron i przebieg postępowania.

1. Spółdzielnia (...) w W. wytoczyła powództwo przeciwko M. K. o zasądzenie kwoty 182.731,74 zł wraz z odsetkami od dnia 21 listopada 2011 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od M. K. kosztów procesu.

1.1. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż od dnia 14 listopada 2003 r. pozwana pełniła w Spółdzielni (...) w W. funkcję prezesa zarządu. Ponadto, powódka zawarła z pozwaną dnia 3 kwietnia 2000 r. umowę o administrowanie nieruchomością położoną w W. przy ul. (...), stanowiącą zasób mieszkaniowy powódki. Powódka podniosła, iż w wyniku kontroli przeprowadzonej przez radę nadzorczą powódki okazało się, że w dniu 10 października 2011 r. w kasie Spółdzielni zgromadzonych było 5686,98 zł, zaś powinno być 96.498,89 zł. Brakowało zatem 90.811,91 zł.

W związku z powyższym, powódka zawiesiła pozwaną w pełnieniu funkcji prezesa zarządu i rozwiązała z pozwaną umowę o administrowanie. Nadto, powódka podniosła, iż pozwana wypłaciła bez podstawy prawnej środki finansowe w łącznej kwocie 110.000 zł, z czego zwróciła jedynie kwotę 18.080,17 zł (najpierw kwotę 12.080,17 zł, następnie zaś kwotę 6000 zł). Zatem łączna kwota związana z nieprawidłowościami zaistniałymi w związku z pełnieniem funkcji prezesa zarządu przez pozwaną wynosi 182.731,74 zł. Zdaniem powódki kwotę tę należy traktować jako bezpodstawne wzbogacenie, albowiem pozwana uzyskała korzyść majątkową kosztem powódki bez podstawy prawnej.

2. W odpowiedzi na pozew M. K. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

2.1. Uzasadniając powyższe stanowisko pozwana przyznała, iż od listopada 2011 roku pełniła funkcję prezesa zarządu w Spółdzielni (...) w W.. Pozwana podniosła, iż nigdy nie było zastrzeżeń wobec niej co do zarządzania Spółdzielnią. Pozwana wskazała, iż okoliczność wypłat dokonanych przez nią w latach 2004, 2005 i 2009 była znana członkom Spółdzielni, pozostałym członkom zarządu oraz radzie nadzorczej. W ocenie pozwanej, wszystkie osoby, które podpisały się pod pozwem w niniejszej sprawie uczestniczyły w walnych zgromadzeniach zatwierdzających sprawozdania finansowe za lata 2004, 2005 i 2009. Zdaniem pozwanej, uznać należy zatem, iż kwota 91.919,83 zł, na którą składa się wypłata z dnia 31 grudnia 2004 r., 31 marca 2005 r. i z 31 grudnia 2009 r. została zaakceptowana przez walne zgromadzenie Spółdzielni i nie może być traktowana jako bezpodstawne wzbogacenie. Ponadto, pozwana podniosła, iż z uwagi na fakt, że wypłaty następowały w latach 2004, 2005 i 2009, wygasł obowiązek wydania korzyści, albowiem obecnie korzyść została zużyta i pozwana nie jest już z tego tytułu wzbogacona. Pozwana wskazała, iż środki, które zostały wypłacone, przeznaczone zostały na bieżące potrzeby gospodarstwa domowego, które pozwana prowadziła. Poza bieżącymi kosztami utrzymania mieszkania i opłatami, wydatki przeznaczone były na lekarstwa i opiekę medyczną.

3. W piśmie procesowym z dnia 20 lipca 2012 r. powódka wskazała, iż po przeprowadzonej inwentaryzacji kasy, pozwana oświadczyła, iż uznaje dług i zobowiązuje się do jego uzupełnienia. W ocenie powódki, pozwana uznała zatem, iż będący w kasie Spółdzielni brak środków finansowych jest wynikiem działania pozwanej, czego jest ona świadoma. Ponadto, powódka zakwestionowała, jakoby fakt udzielenia absolutorium przez walne zgromadzenie oznaczał zwolnienie członka zarządu z odpowiedzialności za powstałe szkody. Powódka podniosła nadto, iż wypłata zaliczek powinna zostać rozliczona, czego pozwana nie uczyniła i nie wskazała, na jakie cele zostały przeznaczone pobrane sumy. Pozwana, wypłacając zaliczki ze środków finansowych Spółdzielni, miała świadomość w ocenie powódki, iż nie są to jej pieniądze, lecz pieniądze Spółdzielni. Powinna zatem każdą pobraną kwotę rozliczyć ze Spółdzielnią.

4. Na rozprawie w dniu 9 maja 2013 r. pozwana oświadczyła, iż nie kwestionuje żądania powódki co do kwoty 102.420 zł, w pozostałym jednak zakresie wnosi o oddalenie powództwa, tj. w zakresie dotyczącym kwoty, która odpowiada sumie pobranych przez pozwaną należnych zaliczek. Pozwana wskazała przy tym, iż przyjęte ze Spółdzielnią ustalenia nie przewidywały obowiązku rozliczenia się z pobranych zaliczek.

4.1. Na rozprawie w dniu 9 maja 2013 r. powódka podniosła, iż kwestia związana z wysokością wpłaconego wkładu budowlanego i jego rozliczeniem nie pozostaje w bezpośrednim związku z przedmiotem sprawy, poza kwestią wypłacenia przez pozwaną sobie nadpłaty wkładu budowlanego przed rozliczeniem inwestycji i częściowym zwrotem wypłaconej kwoty, natomiast świadczenie należne pozwanej z użytkowanego sprzętu miało mieć charakter zaliczki zgodnie z zawartą umową, z których to zaliczek pozwana się nie rozliczyła. Stąd pozwana nie wykazała w ocenie powódki, iż powództwo w zakresie kwoty odpowiadającej pobranym zaliczkom podlegać powinno oddaleniu.

II. Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia i ocena dowodów.

1. Dnia 3 kwietnia 2000 r. pomiędzy Spółdzielnią (...) w W. a M. K. została zawarta umowa o administrowanie budynkiem znajdującym się przy ul. (...). Umowa przewidywała obowiązek rozliczenia się przez M. K. z każdej otrzymanej zaliczki do 30 dnia od dnia otrzymania zaliczki.

2. M. K. wypłaciła z kasy Spółdzielni 40.000 zł w 2004 r., 30.000 zł w 2005 r. i 40.000 zł w 2009 r. Ponadto, z kontroli przeprowadzonej w październiku 2011 r. wynika, iż w kasie Spółdzielni brakowało 90.811,91 zł.

3. Przedstawiony stan faktyczny, w oparciu o który Sąd rozstrzygnął sprawę, znalazł potwierdzenie w przeprowadzonym przez Sąd dowodzie z dokumentów (k. 10-18) oraz w przesłuchaniu świadka E. K. (k. 536-537). Sąd, przy rozstrzyganiu sprawy, nie wziął pod uwagę dowodu z przesłuchania świadka J. W. (k. 549-550) uznając, iż nie ma on istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Z tego również względu Sąd oddalił pozostałe złożone przez strony wnioski dowodowe.

III. Ocena zasadności roszczenia z wyjaśnieniem podstawy prawnej rozstrzygnięcia.

1. Powództwo jest zasadne.

2. Zgodnie z art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

3. Roszczenie powódki podlega zatem ocenie w oparciu o normy regulujące zwrot bezpodstawnego wzbogacenia, a więc w niniejszej sprawie zwrot korzyści majątkowej, którą pozwana uzyskała kosztem powódki.

4. W pierwszej kolejności wskazać należy, iż pozwana nie kwestionowała żądania powódki odnoszącego się do kwoty 102.420 zł. Przedmiotem sporu pomiędzy stronami była ostatecznie zatem wyłącznie kwota odpowiadająca sumie pobranych przez pozwaną zaliczek.

4.1. Kwestionując podstawy do żądania zapłaty kwoty odpowiadającej uzyskanym zaliczkom pozwana utrzymywała, iż ustalenia poczynione ze Spółdzielnią nie przewidywały obowiązku rozliczenia się z pobranych zaliczek.

4.2. Analiza postanowień umowy zawartej przez strony w sposób jednoznaczny potwierdza, iż obowiązek taki istniał, co wynika wyraźnie z umowy o administrowanie, zawartej pomiędzy stronami dnia 3 kwietnia 2000 r. W umowie tej postanowiono, iż „na bieżące oraz nieplanowane koszty materiałów i prac na rzecz Spółdzielni Administrator otrzymywać będzie do dnia 03. każdego miesiąca zaliczkę w kwocie 1000,00 PLN (słownie: jeden tysiąc złotych) z której rozliczać się będzie do 30 dnia od dnia otrzymania zaliczki” (k. 11 akt). Dodać w tym miejscu należy, iż kolejne aneksy do umowy z dnia 30 czerwca 2000 r., 15 marca 2002 r. i 27 lutego 2008 r. nie zmieniły umowy w tej części. Jeżeli zatem pozwana przyjęła zlecenie administrowania budynkiem przy ul. (...), otrzymując z tego tytułu umówione wynagrodzenie, a niezależnie od tego zaliczkę w kwocie 1000 zł na poczet rodzajowo określonych wydatków z obowiązkiem rozliczenia się z przekazanych zaliczek, to niewykazanie przez pozwaną faktu wydatkowania uzyskanych z tego tytułu środków, rodzi po stronie pozwanej obowiązek zwrotu przekazanych zaliczek. Z niespornych okoliczności sprawy wynika, iż pozwana nie przedstawiła przed wytoczeniem powództwa jakiegokolwiek rozliczenia wydatkowania uzyskanych od Spółdzielni zaliczek. Takie rozliczenie nie zostało przedstawione przez pozwaną także w toku postępowania sądowego. Pozwana przyznała jednocześnie, iż pobrane środki przeznaczała na bieżące potrzeby prowadzonego przez nią gospodarstwa domowego. Łączna kwota pobranych, a nie rozliczonych zaliczek odpowiada nie kwestionowanej przez pozwaną kwocie 91.919,83 zł. Suma ta stanowi zatem korzyść majątkową, którą pozwana uzyskała kosztem powódki bez podstawy prawnej.

5. Sąd zasądził od pozwanej kwotę 182.731,74 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 listopada 2011 r., gdyż od tego dnia pozwana pozostaje w opóźnieniu w spełnieniu należnego powódce świadczenia.

6. W odpowiedzi na pozew pozwana podniosła, iż obowiązek wydania uzyskanych przez nią korzyści wygasł, albowiem korzyść owa została zużyta i pozwana nie jest już wzbogacona.

6.1. Odnosząc się do tej kwestii Sąd wskazuje, iż zgodnie z art. 409 k.c., obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu. W ocenie Sądu pozwana przeznaczając pobrane zaliczki na koszty utrzymania siebie i swojej rodziny powinna była jednak liczyć się z tym, iż będzie obowiązana do zwrotu uzyskanych kwot, skoro świadczenie w tym zakresie pozwana uzyskała jedynie w ramach zaliczki. Sąd ponownie w tym miejscu podkreśla, iż przekazywane pozwanej świadczenie w kwocie 1000 zł, w odróżnieniu od wypłacanego wynagrodzenia, nie miało definitywnego charakteru, a wobec tego pozwana powinna przyjmować, że pobrane zaliczki i nierozliczone zaliczki, podlegać będą zwrotowi na rzecz Spółdzielni. Stąd chybiony jest zarzut pozwanej co do wygaśnięcia obowiązku zwrotu uzyskanych korzyści.

7. Wobec powyższego, Sąd orzekł jak w sentencji.

7.1. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., przy uwzględnieniu kosztów sądowych (11.067 zł) i kosztów zastępstwa procesowego (3600 zł).